

njih 10 let kakor avstrijske, tako i kranjske in slovenske sploh.

V življenje je stopilo društvo, ko je v Avstriji bil na krmilu grof Taaffe. Veljalo je takrat kot neizpodbojno, da se pozicija Taaffejeva sploh omajati ne da, in da ostane ta mož ministerski predsednik, dokler bo živel. Ako danes premislimo in pregledamo Taaffejev sistem, reči moramo, pa bodimo prijatelji ali nasprotniki njegovi, da je bil ta sistem brez dvoma najboljši dosedanjih sistemov v Avstriji od časa ustave sem, in da se je ta sistem pokazal kot tak, ki je v stanu nekaj časa trpeti, ko so nasprotno bili vsi drugi sistemi le od danes do jutri. Spominjam le na velike zasluge njegove vlade v socialno-reformatoričnem oziru, ne smemo prezreti tudi volilne reforme njegove, kajti pod njegovo vlado razširila se je volilna pravica od desetakarjev na petakarje, pod vlado torej, o kateri se trdilo, da je nazadnjaška, se je razširila volilna pravica in hotela je ta vlada se velik korak naprej storiti in upeljati splošno volilno pravico na temelju ustave. Takrat seveda zagrešil je sicer tako zaslužni grof Hohenwart veliko napako, da ni razumel znamenj časa in da je pomagal vreči Taaffeja. Hohenwartova napaka maščevala se je nad njim samim, ki je bil od tega trenutka politično mrtev.

Za Taaffejem prišlo je takozvano koalicijsko ministerstvo Windischgrätzovo, o katerem ni treba mnogo govoriti, ker je še vsem v svežem spominu. Pokazalo se je takrat, da je taka koalicija, kakoršna je vladala takrat, po receptu: nemška levica, nemški konservativci in Poljaki, pri nas nemogoča. Takrat že se je pokazalo, da je močnejši kot vsa modrost levičarskih državljanov, vseh bivših in sedanjih levičarskih ekselenc, večja kot avtoriteta vseh teh mož je moč nemškega radikalizma na levi, večji in močnejši kot vpliv vseh omenjenih je vpliv nemškega radikalizma na levo. Kajti smešno je naravnost, če se pomisli, ob čem se je razbila ta koalicija: ob štirih razredih gimnazije v Celju! (Sme.)

Prišel je Kiekmannsegg, potem Badeni. Kdo bo danes še govoril o velikih zmotah tega državnika, kdo bo še zatrjeval, da je ta mož res storil velike napake!? Seveda je mož bil dober namestnik svoj časa v Galiciji. Ko pa je prišel na Dunaj, mislil si je, da bode vso Avstrijo tako vladati zamogel, kot je vladal Galicijo. Mož, zdi se mi, bil je brez pravih načel, toda predstavljal si je stvar nekako tako, da če bo z vsemi strankami prijatelj in vsakemu, kadar bota sama skupaj, vse obljubil, pa bo šlo. In res so ga nekaj časa podpirali vsi razum krščanskih socialcev, pa tudi te je pridobil zase, ko je izposloval potrditev dr. Luegerja dunajskim županom. Mislilo se je, da bode dober ministerski predsednik. Ko pa se je pokazalo, da je obljubljal tej stranki, kar je bilo dijamentralno nasproti temu, kar je bil obljubil onej, postale so stranke nezaupljive. Prašali so ga, kako si take obljube misli, odgovarjal je: jaz moram biti prijazen z vsa-

kim. Tako je šlo vendar le naprej, do — jezikovnih naredb. Ne smemo misliti, da so te naredbe tako meni nič tebi nič se izdale. Nemški liberalci so jih poznali, predno so se bile proglasile. Značilno je, da je poznat nemško liberalen poslanec takrat, ko mu je Badeni pokazal te jezikovne naredbe, rekel: »Hvala Bogu, sedaj se bodejo moji sinovi vsaj češko govoriti naučili!« Ravno ta mož je pozneje najbolj ropotal proti tem naredbam! Napaka Badenijeva je bila, da ni prav nič upošteval baš onih elementov, ki imajo ravno najmočnejši vpliv na češki in nemški narod, obojestranskih radikalnih elementov namreč. In ravno te, ki imajo v jezikovnih vprašanjih največji vpliv, ker so lahko brezobzirni, in imajo vsled tega v tem vprašanju lahko vajeti v rokah, je preziral. Nemški radikalni elementi, kateri so nastopili brez vsakih ozirov, prisilili so levico, da je delala obstrukcijo. Ob to napako se je spodtaknil Badeni, in padel je.

Sledil mu je v predsedstvu Gautsch in temu Thun. Thunov kabinet je še vsem v spominu. Dejali so, da je to vlada desnice. Kako je kaj takega mogoče reči od vlade, kakoršna je bila Thunova, je nedoumno. Thun je imel najboljše namene, da napravi red, toda posrečilo se mu to ni. Padel je, ker ni mogel dati kroni garancij, da se bodo mirno izvršile volitve v delegacije. Prišel je Clary, kojega ministerstvo je bilo začasno. Clary je bil dober mož in prepričan katoličan, toda past je moral radi dveh velikih napak: 1. je brezpogojno umaknil jezikovne naredbe. Jasno je bilo, kakor računski eksempl, da bode s trenutkom umaknjenja pogasjen ogenj na levi, da bo pa vsplapolal zato plamen na desni. Mladočehi pričeli so obstrukcijo, sedaj pa se je pokazala Claryjeva 2. napaka: zavezal si je bil po navetu nemških levičarjev roki z izjavo, da ne bode uporabil § 14 za doseg državnih potrebščin. Tako je moral pasti z logično silo koncem lanskega leta, pasti je moral ob roku, ko je bilo rešiti nagodbene predloge in budgetni provizorij. Resnici na ljubo pa moramo priznati, da je bil grof Clary glede gospodarskih, osobito kmetijskih vprašanj našim težnjam naklonjen, in mu v tem oziru gre vsa hvala.

Sledil mu je kabinet Wittekov, še bolj začasnega značaja, kot je bil Claryjev. Sedaj pa stojimo zopet pred novim kabinetom in prav je, ako izpregovorimo nekaj besed tudi o njem. Dr. Koerber bil je že v Claryjevem kabinetu minister. Brez dvoma je dr. Koerber bil jeden najboljših uradnikov, katere je sploh imela kedaj država. Ali pa bode tudi v stanu rešiti velikansko nalogo, katero je prevzel, to je pa drugo vprašanje. Parlamentarni red naj napravi, nasprotstva naj uravna, naloga, ob kateri so padli Badeni, Thun in še nekaj drugih ministrov. Ta naloga čaka danes Koerberja. Poudarjam, in prepričan sem, da izrekam mnenje slehernega izmed pristašev naše stranke, da želimo, da bi rešil Koerber svojo nalogo v občno zadovoljnost, da bi

uravnal parlamentarna nasprotstva, kajti nikakor ne preziramo, da smo mi Slovenci zadnji, ki bi imeli od komatij od preklica jezikovnih naredb sem kak dobiček. Mi marveč mislimo na to, da v razmerah od 1897 l. sem pa do danes je v istini vladala samo liberalna centralistična birokracija. Ni ga pod nebom, ki bi zamogel reči, da je ta birokracija naklonjena baš nam. Mogoče je ta ali oni njenih članov, ki se zanima za »interesantni narode«, toda birokratični sestav je največji sovražnik naših katoliških in narodnih teženj. V našo korist bode, ako napnemo vse moči, in naša stranka to storiti hoče, da se vrnejo normalne parlamentarne razmere, da se bode v državnem zboru zopet moglo glasovati in da bode zopet večina odločevala, kar bi bilo le naravno. To moramo želeli kot katoličani in kot Jugoslovani. Ako takih normalnih razmer ni, nimamo mi veljave, ker šteti moramo le, ako odločuje v državnem zboru večina. Tudi želimo kot dobri Avstrijci, da že nastane narodni mir v Avstriji. Kam bode pa tudi prišla država, ako se bode pri belem dnevu godilo veleizdajstvo, kakor pokušna neka nemška stranka? Ako pojde to tako naprej, nastati morajo haotične razmere. Kaj pa k temu poreče ljudstvo, katero strada kruha? Živalski instinkt vzdigniti se mora naposled v ljudstvu in nastati morajo razmere, kakoršnih si ne more in ne sme želeli dober kristijan pa tudi ne zvest Avstrijec. (Pritrjevanje.)

Bojim se pa, da dr. pl. Körber te naloge ravno tako ne bode rešil, kakor je njegovi predniki niso. Pretežka je za posameznega človeka, pa bodi še tako spreten, pa imej tudi državniško modrost Richeleua ali Bismarcka. S tem parlamentom in ustavo, kakor ju imamo sedaj, ni mogoče rešiti te naloge in uveljaviti red in mir. Brali smo, kako hoče Körber najprvo spraviti Čehe in Nemce. Brali pa smo, kako je nemška ljudska stranka začela štrajkati, kako je Schönerer izdal parolo in komando, ne udeležiti se spravnih pogajanj, in kako je nemška ljudska stranka, najmočnejša izmed nemških strank, poslušno izjavila, da ne ustopi v spravnega pogajanja. Kam bode to peljalo? Po mojem mnenju treba razločevati radikalce Wolfve in Schönererjeve vrste od drugih radikalcev. Wolfvci in Schönererjevci živijo od političnega ščuvanja. Sprava bi bila njih politična smrt in zaradi tega se s svojega stališča niti ne smejo poravnati. Na zunaj oblekli so to golo dejstvo s sledečo formulo: zahtevajo za svoj ustop v spravnega pogajanja zagotovilo upeljave nemškega kot državnega jezika, stavijo torej pogoj, ki je neizvedljiv. Ali se je še kedaj slišalo, da bi se bilo prostemu človeku diktiralo: Ti smeš govoriti samo ta jezik in nobenega drugega? Kar ex cathedra se ne more diktirati: Samo ta jezik smeš govoriti! To pa v prvi vrsti želita in zahtevata Wolf in Schönerer, ki pa itak za Avstrijo nimata smisla. Je pa na levi še nekaj elementov, ki tudi sprave ne žele, nemška ljudska

stranka, pa tudi liberalci. Ti gospodje dobro vedo, da je v hipu, ko se dožene sprava, doktrinarni liberalizem mrtev in da potem ne dobe več mesta v nikakej večini. Toda ti gospodje, ki so ustanovili ustavo, ustanovili jo zase, so vajeni v državi gospodariti. V trenutku pa, ko postane parlament za delo zmožen, je z njihovim gospodstvom pri kraju. Zakaj ti gospodje vedno in povsodi zatrjujejo, da bi bil najboljši »prosvitljeni absolutizem«. Kaj bi to bilo? Če bi to bilo vladanje prosvitljenega vladarja po božji milosti, — in po božji ne po ustave milosti je vladar, — potem smo tudi mi za to. Toda ti gospodje mislijo si pod »prosvitljenim absolutizmom« nekaj čisto drugega, mislijo si absolutizem birokracije, to je absolutizem starih zmrazjenih liberalnih centralistov. (Klici: Res je!) To bi bilo vladanje brez parlamenta! Potem bi se v Avstriji vladalo tako, kot si želi Chlumecy in še nekateri stari, fosilni liberalci. Potem adijo Slovani, adijo katoličani! Take rešitve si ne more želeli dober Slovenec, dober katoličan, dober Avstrijec. Avstrija ima 30 let ustavnega življenja za sabo, ko ljudstvo čedalje bolj zahteva razširjenja svojih pravic, ako naj se to vse ljudstvu na mah uzame, potem bi mogel tak korak na merodajnem mestu nasvetovati in priporočati samo človek, kojega namen je, Avstrijo razbiti. S tem torej ni nič.

Vprašanje je sedaj, kako uravnati in rešiti vse te zamotane razmere? Konca krize seveda ne moremo prorokovati. Svoje mnenje ima lahko vsak. Mnenje, o katerem sem prepričan, da je mnenje naše stranke, pa lahko povem: Naj dr. Körber poskusi svojo srečo in naj skuša doseči spravo med avstrijskimi narodi. Seveda ne samo med Čehi in Nemci, tudi mi Slovenci živimo v Avstriji in tudi Hrvatje, vse naj obseza sprava. Tudi na Štajerskem, Koroškem, v Istri naj se reši jezikovno vprašanje. Dr. Körber naj torej poskusi, mi ga ne bomo ovi-rali. Toda kaj potem, ako se izjalovi tudi ta zadnji poskus? Največja napaka bi bila, ko bi se potem poskušalo to, kar je Taaffe označil z besedo »fortwursteln«. Avstrija nimata za fortwursteln, zadnji čas je, da se napravi red. Krona želi sprave med narodi. Zakaj se ne praša drugi faktor: ljudstvo, narodi sami? Ali je mar parlament zastopstvo ljudstva? Tu je zastopstvo, tu obmizja odvetnikov, profesorjev in notarjev, tam zopet kake druge klike, to vemo, in to ni zastopstvo ljudstva. Ako bi dobili avstrijski narodi besedo v državi, potem sem prepričan, da bi bila sprava kmalo gotova. (Odobranje.) Narodi so siti prepira radi teh stvari, ljudstvo hoče kruha, hoče živeti in mirno delati, napredovati hoče duševno in materijelno. Toda ljudstvo nima besede, besedo imajo dvorni svetniki in stare ekselence. Ljudstvo, narodi naj se prašajo, parlament naj se pošlje domu in temeljem občne volilne pravice naj se ljudstvo pozove, da izreče svoje mnenje.

Šest dni v Italiji.

Spisal Martinkov.
(Dalje.)

Naveličal sem se že tega našega oblastnega cicerona, deloma tudi Benetk, in misel mi je šinila v glavo, naj se odpeljem v Padovo. Ko smo še obšli in obvozili ponte Rialto in ribji trg, vrne se vsa družba na zaj v hotel »Sandwirts«. Videti je bilo vsej družbi, da je precej utrujena od samega gledanja, kajti utis pobija utis, da postaja človek naposled top za vso lepoto, in premnogi so se odločili za pot proti domu, drugi na daljše potovanje po Italiji. Tudi znanca Američana sta bila sita vednega pota po Benetkah ter se odločila za nadaljno potovanje na Dunaj in od tod na Nemško. Samo radi pota se nista mogla zjediniti. Jeden je silil na progo čez Pontafel, Trbiž, drugi čez Trst, Ljubljano, Gradec. Temu slednjemu sem tudi jaz pomagal, češ, ker sta že tako blizu postojinske jame, naj ne zamudita prilike, da si jo ogledata. In res sta se odločila za Postojino. Ločili smo se, prepričani, da se skoro gotovo ne vidimo več v življenju, a da si ohranimo drug drugemu trajen spomin v srcu.

Zopet sem sem. Ponustil si svoje reči v

hotelu, kamor sem bil namenjen zopet drugi dan iz Padove, grem proti doževi palači ob obrežju. Tam pri vratih neke hiše stopi prijazen možic proti meni, gledaje zdaj mene, zdaj moje čevlje. Vsaj pa je tudi res; potreben sem, da bi me malo zlikal. Brž postavi svoj zabojček pred me, jaz pa svoj pedale nanj. V kratkem sem bil za nekaj centimov gorsji in ponosno sem stopal proti postaji, kamor ima ravnokar priti parobrod, da me popelje na kolodvor. Le pogledjte, sem si mislil, kako so ljudje »iznajdljivi« po svetu. Kaj menite, ko bi začel kdo v Ljubljani izvrševati ta obrt, stavim, da bi ne bil brez dela. Naložili pa bi mu gotovo dohodninski, osobni in bogve kakšen davek. Kdor ne verjame, naj pa poskusi.

Ob vožnji po kanalu proti kolodvoru premišlujem težavno delo kurjačev na parobrodu. Revez je ves premočen od strašne vročine razbeljenih peči, v katere guli neprenehoma premog. Ravnokar je pomolil svojo razbeljeno glavo, da se malo oddahne in pohladi. Iz kratkega pogovora z njim izvem, da je plača njegova primeroma majhna na dan in ni čuda, da je izdihnil pomenljivo: »Povera bestia.« Edino dobro pri tem je, da imajo ti možje delo le nekaj ur, vsaj

daj časa bi itak ne mogli zdržati v ti neznojni vročini.

Nekaj čez drugo uro popoldne oddrda z menoj brzovlak proti Padovi. Prav prileže se človeku taka vožnja, da se zopet malo pretrese in poživí svojega od raznih benedanskih utisov zmučenega duha s prosto naravo. To so menda že od zmiraj čutili Benetani, da jim njihovo mesto ne daje užitka, katerega nam vedno ponudi drugodi prosta narava, zato so jim pa njihovi slikarji napravljali velike slike s čarobnim prirodnim ozadjem, da jim je vsaj to nekoliko nadomeščalo pogrešano naravo. Največji njihovi slikarji so uporabljali najživejši in najtop-lejši kolorit, da so s tem oživljali stene in strope palač, pa tudi oltarje v ondodnih cerkvah s takim prekrasnim pokrajinskim ozadjem. Sicer se ne vidi ob vožnji čez velikanski zidani most, ki veže Benetke z suho zemljo, drugega, kakor le morje, a to je po nekaterih krajih zelo plitvo, tako da morska trava gleda marsikje iz vode. V obližju trdnjave Malghera pa je že kopna zemlja in lepo obdelana.

Okoli Mestre je že (v začetku maja) seno pokošeno okrog njiv in vreme je prav prijetno vroče. Ob železnici dalje proti

Padovi gledam hiše, ki so krite s slamo, prav kakor pri nas. Plotovi pri vrtcih zraven hiš so ograjeni s trsjem mesto z lesom, saj pa tudi ni videti na daleč okoli nobenega gozda. Čudni so dimniki pri teh slamnatih kočah; visoki so, zidani, na vrhu so pa rogovilasto razcepljeni. Po nekod se vidijo orači, ki orjejo z volmi sivkasto, mastno in težko zemljo po njivah, ki so okrog in okrop zasajene s sadnim drevjem, med katerim se razteza vinska trta. Žito je videti bolj redko, kakor pri nas. Po nekod je že tudi pokošena rudeča detelja in jo suše na njivah. Kolikor bližje Padove smo, tem lepše je polje, le kraji se mi zdijo premalo obljude. Sedaj zdrkne brzovlak čez umazano reko Brento in kmalo sem na kolodvoru v Padovi. V začetku sem mislil, da bom shajal tu brez kažipota, ker sem imel seboj dober načrt od Padove, a ker se mi je le silil neki sitnež, sem ga pa vzel seboj na potu po mestu. Padova je obzidano mesto. Zidovi so še vsi ohranjeni, kakor tudi globok jarek, v katerega se lahko spusti ob času vojske skozi mesto tekoči Bacchiglione. Sicer je pa ta utrdba mesta stara in bi se po moji misli ne mogla braniti proti modernim vojskarnam.

(Dolje gubi.)

(Odobranje.) Potem bodo narodi takoj v soglasji s krono, zavladal bode zaželjeni mir. Ljudstvu besedo!

Seveda naša sedanja ustava je temu nasproti, ali pa ta še deluje? Ustava, koje najvažnejši organ, parlament, ne funkcionira? Ali deluje ustava s parlamentom, v katerem večina več ne odločuje, s parlamentom, v katerem treba imeti za sabo le nekaj poslanev z dobrimi pluci in voljo razbijati, da se zabrani vsako delo?! Napaka je tu jako globoko in treba reforme ex radice glede te ustave, ki je prirojena po eni stranki in ne more funkcionirati, če te stranke več ni. Najprvo blaginja države! Ustava ima služiti državi, in ne sme biti despot države! Država ima pravico silobrana kakor posameznik. Na ljudstvo treba se obrniti, na zveste avstrijske narode. Naš svetli cesar našel bode zveste svoje narode vsikdar na svoji strani! Država bo postala zopet mogočna, ena najmočnejših v evropskem koncertu. (Odobranje in ploskanje.)

Še nekaj družega pa bi se s tem doseglo. Slabost položaja iskati imamo v tem, da ni o močje katoliškega prepričanja združeni v eno močno falango. Nikdar bi ne bilo prišlo tako daleč, da smo imeli v državnem zboru močno, edino katoliško stranko, ki bi bila delala sama in neupogljivo le z ozirom na svoje principe. Dolgo že se goji ta želja in velikokrat se je že izrekla. Tu imam „Rimskega Katolika“, kjer piše dr. Mahnič, (bere):

„Osnovati moramo javno katol. stranko, Francije, Italija, Nemčija imajo dobro organizovane katoliške stranke, katoliška Avstrija — sramota! — nima je še. Pa kaj — katoliška stranka?! Katoličani v Avstriji niso stranka, ker Avstrija je po početku, po ideji, po poklici, po ogromni večini skoz in skoz katoliška, tako da nekatoliški elementi niso opravičeni, največ, kar se more zahtevati, da se jih trpi. Toda ker je zavest katoliška vže toliko zatemnela, ker smo tako daleč prišli, da v resnici liberalci in žid več ukazeta, kakor katoličani, moramo računati z dejanskimi razmerami, in te nam res nalagajo, nas pozivljejo, da si osnujemo katoliško stranko v javnem življenju, ker ni je še. V državnem zboru mora ta dobiti konkretno obliko ter od tu vplivati na postavodajstvo in na preporod katoliške Avstrije.“

Zlate besede, ki so imele takrat isto veljavo, kot jo imajo še danes. Da bi se pač na merodajnem mestu uvidelo, da je le mej avstrijskimi katoličani pravi patriotizem. Mi nismo patrijoti na odpoved, ne patrijoti radi ustave, za nas je cesar postavljen po božji milosti! (Odobranje in ploskanje.) Na ta temelj naj se postavi država, potem bo srečna Avstrija. Na merodajnem mestu se to uvideva. Čedalje bolj se tam odvrčajo od onih liberalnih elementov, kateri leže na trebuhu, če se bližajo prostolu, za hrbtom pa rujejo proti prestolu in altarju. Mnogo je krščanskih življenj v parlamentu, ali malenkosti jih razdružujejo, te so vedno na dnevnem redu, katoliško vprašanje pa ne. Take so, žal, razmere. Postaviti moramo katoliško vprašanje na dnevni red. Med ljudstvo moramo in je poučevati, kake pravice ima katoliško ljudstvo v katoliški Avstriji. In če je vsa birokracija proti nam, to nas ne moti, ker dalje kot birokracija bode živel katoliška ideja! (Odobranje in ploskanje.) Birokracija je umrljiva, katoliška ideja pa je večna! (Dobro!) Indiferentizem pa je smrt vsakega gibanja, smrt vsakega napredka je strah pred ljudmi! Poguma treba! In z istim pogumom, ki smo ga imeli pred desetimi leti, treba dalje!

Pred desetimi leti, da preidemo na naše domače razmere, bila je ena narodna stranka. Obstajala je ta stranka tako dolgo, dokler so puščali katoličani svoj katolicizem doma, ko so ga pa začeli kazati, nehala je narodna stranka biti edina, ker takoj so napadli katoličane. Bojevali smo se skozi deset let in vsi veste, kake žrtve je prinašala naša stranka, da bi dosegla spravo, da bi nena ravno zvezo slovenske stranke, seveda liberalne, z Nemci pretrgala. Vsi veste, da se je o nas vedno trdilo, da delamo zgago, da sejemo napir.

Pokazali smo, da smo spravljivi. Vedno se je reklo, da liberalci nimajo nič proti veri. Shod zaupnikov liberalne stranke je 1. 1894. sprejel sledečo lepo resolucijo (čita):

Priznavajo se pa načela katoliške vere kot trden temelj razvoju slovenskega naroda, ter se izreka želja, da bi na tej in na narodni podlagi zložno sodelovali vsi Slovenci v težkem boju za narodov obstanek. (Veselost.)

Lepe besede, jako lepe, toda ne izvirne! Kajti preje na katoliškem shodu že sprejela se je enaka resolucija, ki se glasi (bere):

Prvi slovenski katoliški shod smatra nepremakljiva načela katoliške vere kot glavni temelj javnopravnemu razvoju slovenskega naroda in izreka iskreno željo, da bi na tej trdni podlagi zložno sodelovali vsi Slovenci v težkem boju za narodni obstanek slovenskega ljudstva. (Občna veselost.)

Kedor bere ti dve resoluciji, mora se vprašati: zakaj se pa ti stranki še prepirate? Sedaj pa prosim, da primerjate s to resolucijo iz leta 1894. dejstva do danes! Poglejte sedanje izjave liberalcev, njih glasila „Slov. Naroda“, govore edinega voditelja naših liberalcev dr. Tavčarja in njegovega namestnika Miroslava Malovrha. To naj kedo vse bere in pogleda, potem pa naj nam razloži, zakaj narodno-napredna stranka še ni izbrisala te 6. resolucije iz programa leta 1894.?! Pa še nekaj družega morala bi ta stranka izbrisati iz iste resolucije (bere):

Konstatuje in obžaluje se, da se je deloma, osobito na Kranjskem, zapustil slovenski narodni program, a ustvaril drug program, v katerem se slovenska narodnost ne nahaja kot smoter in kateri daje potuho popustljivosti in brezbriznosti v narodnih vprašanjih. (Občna veselost.)

Le oglejmo si danes to lepo slovensko nemško liberalno zvezo! Škoda, da ni bilo takrat tistega fotografa v bližini, ki je tako lepo fotografiral Dreyfusa skupaj z nekim nemškim častnikom, v tistem važnem trenutku, ko sta se posvetovala o blagru in koristih slovenskega naroda — dr. Tavčar in dr. Mravlag. (Viharna veselost.) In oni isti „Slov. Naroda“, kateri piše danes, da se naj slovenski liberalci in nemški radikalci združijo proti »farjem«, kakor se tako rad lepo izraža, oni isti »Slov. Narod« pisal je nekaj drugače. Omenil sem Vam vže »Rimskega Katolika«, ki ga je izdajal dr. Mahnič, list, ki je kakor sveža pomladnja sapa preveval življenje našega naroda. Takrat ga je »inteligence« napadala, kar se je dalo. Dr. Mahnič pa je imel humorja dovolj, da je take stvari v svojem listu ponatisnil, in tako je ponatisnil tudi sledeči izbruh (bere):

Gabi se mi dalje brskati po taci duševnih smeteh. Zares lep par: Slovenski duhovnik dr. Mahnič in pa strastni renegat Dobernik, katerega je prekosil prvi, zabavlja proti čitalnicam slovenskim.

Danes je dr. Mahnič škof na Krku, eden prvih velmož na slovenskem jugu (burno odobranje), dr. Tavčar pa je zaveznik dr. Mravlagov. To je signatura našega časa!

Sklepam. Gospoda moja! Danes stojimo v boju in nihče, kedor ne obrekuje ali kedor ni popolnoma brezumen, ne bode trdil, da je naša stranka ta boj provocirala. Danes, ko je napredna narodna stranka javno v zvezi z Nemci, naj nas ne uči biti spravljivim. Ako kedo to od nas zahteva, dela le propagando za one, ki so zvezani z našimi narodnimi sovražniki. Mi se ne strašimo boja. To, kar tiska »Slov. Narod« o nas, nima več vrednosti, kot tiskarsko črnilo in papir. In vendar je tudi pri nas marsikdo, ki se ustraši, če njegovo ime natisne »Slov. Narod«. Večinoma pa smo to že prestali. Vsepih ni v naši roki. Neuspeh naj nas ne ustraši. Kedar me napadajo, mislim si, kaj pa v 50. letih? On, ki me napada in tudi jaz, oba bodeva takrat počivala v grobu, malenkostni napadi pa bodo pozabljeni. Toda mi moramo misliti na prihodnost našega naroda. Misliti moramo, da vsak neuspeh je od Boga poslan, ki nas hoče preskusiti, ali smo trdni v svojih načelih in v boju za pravico in resnico. (Burno odobranje.) Iz najhujšega boja rodi se največji napredek. Tega nas uči zgodovina. V bistvu

je boj, ki ga bijemo z liberalci in socijalnimi demokrati, isti, ki ga bije vsakdo sam seboj, boj duše z živalskim v človeku. Živalsko v javnem življenju v politiki pobijamo. Boj v nas samih je takrat najhujši, kedar se loči duša od telesa, v smrtnej uri, in vendar je smrt najlepši napredek, ker se duša vrne k Bogu. Bojujmo se torej, Bog nas bo vprašal, kako smo rabili svoj duh. S takimi načeli ni se nam treba nikogar bati! (Odobranje.)

Sklepam z lepimi besedami med nami navzočega pesnika (dr. Kreka). (bere):

»Ko zmenil bo zemljo bodoči vihar,
Narode vpepeljal krvavi požar,
Zaupno pri križu bo stala družina
Po Kristu svobodna in v Kristu jedina
Družina Slovencev, mej svetom neznana
Dosljej le preganjana, v blato teptana,
In stala bo varno! — — —
Ob križu se vlomi bobnenje viharo,
Pri križu se vstavi upor in požar,
Slovenskih svetinj ne poruši nikdar!
— — — — —«

Stat crux, dum volvitur mundus! (Viharno odobranje in ploskanje.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. januarja.

Spravna pogajanja. Nemški levičarji so že imenovali svoje zaupnike za češko-nemško pravno konferenco. Poroča se nadalje, da so češki voditelji odnehali s svojo prvotno zahtevo glede skupne konference in je toraj nada, da se obravnava jezikovno vprašanje za Češko in Moravsko posebej. — Nemški poslanec Prade je te dni izdelal nekak načrt za rešitev jezikovnega vprašanja. Seveda ga je skoval po svojem velikonemškem načrtu. Posl. Prade toraj zahteva, da morata biti konferenci ločeni, ker so razmere v obeh kronovinah različne. Za Češko treba izdati najprej zakon glede rabe obeh deželnih jezikov v notranji in zunanji službi. V to svrhu se mora dežela deliti v tri dele. Rešitev se izvrši na podlagi popolne enakopravnosti. Glede rabe deželnega jezika pri avtonomnih oblastvih nasvetuje poslanec Prade prevajalne urade. Potem govori o narodnih kurijah, o spremembi deželnozbornskega volilnega reda ter o ureditvi šol za narodne manjšine. Zahteva se tudi, da se razdeli deželno nadsodišče v Pragi, isto naj se zgodi s finančnim in poštnim višjim uradom. Konečno pa pravi mož: Glavna zahteva Nemcev pa obstoji v tem: Nemščina bodi splošni prometni in posredovalni jezik. Že sam ta stavek dovolj pojasnjuje, kdo je sestavil ta načrt.

Nemški armadni jezik in Mažari. Ogerska magnatska zbornica je v svoji predvčerani seji vsprejela vladno predlogo glede dovolitve kontingenta vojaških novincev sicer nespremenjeno, vendar pa je bil tudi tem povodom razgovor o nemškem armadnem jeziku. Baron Desider Pronay, član neodvisne stranke, se je britko pritoževal, zakaj se pri kontrolnih shodih na Ogerskem tako postopa z rezervniki kakor na Češkem, akoravno je mažarsčina ondi državni jezik. Na podlagi teh dogodkov zahteva govornik, da se osnuje polagoma samostojna ogerska armada in naj se pomnoži število ogerskih domobrancev. Odgovarjal mu je minister Fejervary, da je to nesmisel in iz raznih razlogov neizvedljivo. Sicer ima pa ravno Ogerska največ koristi od mogočne skupne armade, na katero se lažje opira, kakor pa na samostojno ogersko. Ta izjava je sicer malo tolažljiva za Mažare, a so se le zadovoljili z njo, ker so uvideli, da ima konečno minister vendarle prav.

Reško vprašanje bodo prihodnje dni zopet reševali. Kakor poroča „Pesti Hirlap“, je sklical ogerski ministerski predsednik za prihodnje dni konferenco bržkone v Budimpešto, kjer se bo razpravljalo o reškem vprašanju. Morda se zdi Szellu Reka še vse premalo mažarska, kajti nato skoro ni misliti, da bi vlada ustregla zahtevi avtonomašev ali morda celo Hrvatov, ki tvorijo polovico reškega prebivalstva.

Kdo postane ogerski notranji minister? V budimpeštanskih krogih se z vedno večjo gotovostjo zatrjuje, da bo poslanec Horanszky v kratkem imenovan ministrom za notranje zadeve. Z drugimi strani

se pa zopet zatrjuje, da je ta vest, vsaj kar se tiče osebe novega notranjega ministra, še precej prezgodnja. Res je baje samo to, da bo še tekom meseca februarja rešen državni proračun in potem bo sledilo šele imenovanje. Proti izvolitvi Horanskega delujejo pa posebno staroliberalci, ker bi se s tem skročila stranka za jednega najbolj delavnega člana. V tem smislu so tudi že svetovali Szellu, ki se pa dosedaj še ni odločil.

Kitajski cesar Kwang-si. „vzhajajoče solnce“, je 24. t. m. podpisal dekret, s katerim se odpoveduje cesarstvu in imenuje devetletnega Put-singa, sina princa Tuano, svojim naslednikom, ki nastopi vladarstvo 31. t. m. To je najnovejša vest iz kitajskega cesarstva, ki pa je, kakor vse vesti te vrste, potrebna natančnejega pojasnila. Kakor znano, dosednji kitajski cesar ni bil pravzaprav nikdar ne „vzhajajoče“ pa tudi ne „zahajajoče“ solnce, ker je bil vladar le po imenu in v zadnjem času dobro zavarovan v svoji palači v Pekingu ter proglašen za slaboumnega, akoravno zdravniki niso mogli prav konstatovati, kaka slaboumnost se je polastila kitajskega „vladarja“. Odgovor na to more dati cesarica - vdova, ki je in tudi sedaj še sama vodi vladne posle in čuva „svetost“ kite Kitajcev. Cesar Kwang si je bil nevaren reformator, morda celo novostrujar, vse bi bil najraje uredil po evropski šegi, nobena stvar mu ni bila več „sveta“. Ravno vsled tega pa je moral za vedno zginiti s pozorišča in priti na prestol „cesar“, ki potrebuje pomoči prave vladarice. Da to za kitajsko cesarstvo ni kdove kake koristi, je umevno, ako pomislimo, po čem hrepene evropske velesile, pred vsemi pa Rusija in Anglija, ki vedno bolj raztezata svojo oblast po kitajski zemlji, jedna na severu druga na jugu, od vzhoda pa pritiskajo Japonci. Komaj pa se je po svetu raznesla vest o odstopu sedanjega in imenovanju novega cesarja se že objavlja novo poročilo o smrti cesarja Kwang su. Neve se le, ali je umorjen, ali pa se je umoril sam. Iz Shanghaija se namreč poroča 25. t. m.: Govori se, da se je cesar Kwang-si, ko je podpisal znani dekret gledé imenovanja naslednika in ko se je zahvalil cesarici - vdovi za „naklonjenost“, v naslednji noči sam ustrelil. Zunanji zastopniki še niso storili nikakih korakov. Oddelek francoskih pomorščakov je došel v Peking. Z druge strani se pa poroča, da je bil cesar umorjen, ko je storil svojo „dolžnost“, in sicer zato, da bi ne bil več dinastiji nevaren. Verjetno je oboje, posebno še, ker je Kwang si gojil prijateljstvo z velevlasti, s katerimi cesarica - vdova in nje matadorji niso radi občevali.

Tedenski koledar.

Nedelja, 28. jan. : 4. po razgl. Gospodovem, evang. : Jezus pomiri vihar na morju. Mat. 8. Julijan šk. — Ponedeljek, 29. jan. : Francisek Sal. šk. — Torek, 30. jan. : Martina dev., Janez mil. šk. — Sreda, 31. jan. : Peter Nol. sp., Marcela vd. — Četrtek, 1. febr. : Ignacij šk. m. — Petek, 2. febr. : Svečnica. Darov. Gosp. — Sobota, 3. febr. : Blaž šk., Oskar šk. — Solnce izide 1. febr. ob 7. uri 28. m., zaide ob 5. uri zvečer. — Lunin spremin : Mlaj 31. jan. ob 2. uri 21 min. zjut. — Dan zraste v febr. za 1 uro 25 min. — Musica sacra v nedeljo, 28. jan. : V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Tretja Cecilijina maša, zl. Fr. Schöpf, graduale dr. Fr. Witt, ofertorij Gherardeschi, Te Deum dr. Fr. Witt.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. januarja.

Županska zveza. Od župana iz jedne gorenjskih občin smo prejeli nastopne vrstice: Čudni pa so ti vaši liberalci v Ljubljani, vzlasti tudi župan Hribar. S kako slastjo so nedavno poročali, da so v »Narodnem domu« pri shodu zaupnikov liberalne stranke z velikanskim navdušenjem raztrgali spravo ter katoliško narodni stranki napovedali neizprosni boj na vsej črti, toraj tudi pri občinskih volitvah. Volitve županske torej izraz moči obeh strank po poslovanju občinskih volitev. Z drugimi strani

Hribar in hoče vse župane, toraj tudi katoliško-narodne, spraviti na jedno verigo, da bi ž njo tem huje pritiskal katoliško-narodno stranko. Taka politika je ali smešna ali pa mieli župan Hribar, da smo mi tako kratkovidni, da mu bomo šli celo na tako nerodno nastavljeni lim. — Hribarjevi somišljeniki nas bodo po občinah napadali in po »Narodu« blatili, mi kajpada bomo pa pristopali k Hribarjevi županski zvezi! Ta bi bila lepa! Ne, tako slepi pa slovenski župani tudi nismo, da bi se dali vprezati v jarem voditeljem liberalne slovenske stranke, ki so davno že v zvezi s Schwegelnom in h katerim v najnovejšem času hodijo svete iskat tudi štajerski nemški nacionalci, najhujši nasprotniki naših slovenskih rojakov na Štajerskem. Ako bomo slovenski župani napravili kako zvezo, ne bomo se v ta namen oglašali za pomoč pri ljudeh, ki iz strankarsko političnih razlogov tlačnijo slovenskim izdajicam in nemškim nacionalcem!

Kristalizovana zavist. Liberalno gospodo silno jezi, da je začel izhajati »Narodni gospodar«. Kar besediči o gospodarskih člankih tega lista »Slov. Narod«, to prepuščamo smehu izvedenih bravcev, ki so tudi čitali »Narodnega gospodarja«. Povedali bi lahko tudi o tem marsikaj »Narodovemu« »zvedencu«, katerega smo takoj izpoznali po njemu priljubljeni frazi: »To je primerno za nemške kraje ne pa za nas.« S to frazo hauzira ta mož že nekaj let in nekateri torej mislijo, da je izveden v gospodarskih rečeh. Kakor bi se kmetijstvo ravnalo po narodnosti! Nikjer še nismo brali, da bi razločevali strokovnjaki med nemškimi njivami in slovenskimi, nemškimi travniki, gozdi, pašniki in slovenskimi, da bi delili konje v nemške in slovenske, da bi človek, ko je prebral omenjeni »Narodov« napad na »Narodnega gospodarja«, skoro bil prepričan, da bi taka delitev gledé nekih sivev iz živalstva ne bila brez podlage. Toda to le mimogredé. Glavni uzrok »Narodove« jeze je članek »Narodnega gospodarja«, v katerem govori o spravi trgovcev z zadrugami. »Narod« te sprave ne mara, zato zabavlja temu članku kar besno. »Narod« je s tem jasno pokazal, da je njemu in njegovim samo za prepir, ali imajo trgovci od tega dobiček ali škodo, to mu je — klobasa!

Občinski svet ljubljanski ima v torek, 30. januarja t. l. ob petih popoldne v mestni dvorani izredno javno sejo. Na dnevnem redu je med drugim gradnja električne železnice do sv. Florijana cerkve; razsodba ministerstva za notranja dela glede ljubljanskih uličnih tabel in napisov; o razpisu deželne vlade zadevajoč prepoved izvršitve sklepa obč. sveta od meseca septembra 1899 glede celjskih izgrediv proti Slovencem in Čehom; o gradbi šolskega poslopja pri sv. Jakobu in mestne jubilejne ubožne hiše v Vodmatu ter Frana Pavlina samostalni predlog glede tukajšnjega južnega kolodvora.

Državna podpora. Ministerstvo za notranje posle je za popravo mostu čez Reko pri Ostrožnem brdu v postojnskem okraju dovolilo 4000 kron podpore v štirih letnih obrokih.

Gospodarska zadruga in deželni odbor. Sinčavas, 25. t. m. Razmere na Koroškem so znane. Tem razmeram primeren odgovor je dobila sedaj naša zadruga od dež. odbora na svojo prošnjo za podporo, ki jo je bila že v jeseni vložila po naročilu poljedelskega ministerstva. Deželni zbor je bil lani dal dež. odboru na razpolaganje za podpiranje skladišč 4000 gld., ki naj pridejo v prid tistim zadrugam, ki so dobile popred od države kaj podpore. Mi od dežele nismo nikoli kaj upali, vsaj nismo v tako srečnih razmerah kakor Nemci na — Kranjskem. Odgovor na našo peticijo je zanimiv: »Wird bekannt gegeben, dass der Landesausschuss nicht in der Lage ist, demselben Folge zu geben, weil die zu unterstützenden Wirtschaftsgenossenschaften sich den vom Landesausschuss im Einvernehmen mit der k. k. Landwirtschafts-Gesellschaft festgesetzten Satzungen zu unterwerfen haben. Die dem Landesausschuss vorgelegten Satzungen entsprechen jedoch weder der Form noch dem Inhalte nach den in der Beilage mitfolgenden Satzungen für landwirtschaftliche

Genossenschaften, weshalb der Landesausschuss das gestellte Ansuchen auch dem hohen Landtage nicht befürwortend vorlegen könnte«. — Der Landeshauptmann Goess. Zadruga se je v Sinčavi ustanovila 13. februarja 1899. — Celovski slavni deželni odbor pa je prišel s svojimi pravili sedaj na dan in odklanja podporo — ne, ker noče zadruga teh pravil, da pa, ker ni pred enim letom že vedela, kakšna pravila bodo gospodje skovali! Slovenec živi na Koroškem, da dela tlako tujcu, ki z denarjem naših kmetov dela, kar se mu poljubi, ki ima denar za vse — samo ne za gospodarske naprave pri Slovencih. Radovedni smo, koga bo tedaj slavni deželni odbor podpiral? Drugih skladišč na Koroškem ni, kakor naše, razun naših konkurentov v Velikovecu, ki pa še nimajo skladišča, in ga tudi nikoli ne bodo imeli; ti naši konkurenti štejejo v svojih vrstah vse le kmečko gospodo, mali posestniki so pa skoro da vsi pri nas. Menda je ona gospoda podpore bolj potrebna, kakor kmetje, seve, ta le agituje pri volitvah za Nemce in deželni zbor jih bo moral kako odškodovati. Upamo, da zadrugnega napredka ne bo zadrževala ljubeznjivost liberalcev v deželnem odboru.

Odlok glede lova. Povodom neke pritožbe je poljedelsko ministerstvo odločilo, da se mora dražba občinskega lova praviloma vršiti v navzočnosti župana in da se morajo politična oblastva vedno ozirati na materialne koristi občine, da pa se more občinski lov oddati tudi pod izključno ceno.

Iz Trčiča se nam poroča, da smo odborniku g. Belharju včeraj storili krivico, ko smo ga po napačnem poročilu prištevali našim nasprotnikom. Končni uspeh je torej ta, da ima slov. stranka 7, Nemci pa 5 odbornikov s 3 virilisti, torej 7 proti 8.

Volitev v cenilno komisijo za osebno dohodnino v okr. glavarstvu Novo mesto se je izvršila 24. t. m. s sledečim izidom: za I. razred je izvoljen veleposestnik Grm, namestnikom vodja Dolenec; za II. razred posestnik Majzelj iz Bele Cerke, namestnikom g. Zorc iz Kandije; za III. razred novomeški prošt, mil. g. dr. Elbert. Tako ima duhovščina novomeške, trebanjske in žužemberške dekanije vendar tudi svojega zastopnika v cenilni komisiji. Mil. gospod dr. Elbert, ki je prevzel kandidaturo šele v zadnjem trenutku, se bo pa prav gotovo znal potegniti za kmečki, rokodelski in obrtni stan, ker se je že dokaj in temeljito bavil z narodno gospodarskimi in obrtnopravnimi vprašanji, vrh tega pa ima tudi srce za te sedaj stiskane stanove in jim bo rad pomagal.

Pogreb. Dne 20. t. m. so položili truplo v Kandiji umrlega kaplana Frana Hrovata k večnemu počitku na Šmihelsko pokopališče. Mrtvaški spreved iz bolnišnice je vodil mil. g. dr. S. Elbert, novomeški prošt, ob obilni udeležbi duhovščine. Poleg domače duhovščine so prihiteli zadnje čast izkazat pokojniku njegovi sošolci, njegov nekdanji profesor g. dr. Marinko, njegov stric župnik Hrovat in mnogo drugih od blizu in daleč. Bliži rajni naj počiva v miru!

Iz Novega mesta. Dne 7. t. m. je napravilo kat. društvo rokodelskih pomočnikov v lastnem domu veselico obletno, ki je uspela prav izborno. Najprej je nastopil društveni zbor v štirih pevskih točkah. Vsa čast č. o. Otokarju Alešu, ki je izvežbal društveni zbor in ga ta večer tudi prav spretno dirigiral, kajti lahke te pevske točke niso bile, a je vendar ta večer obilo zbrano razvajeno novomeško občinstvo priznavalo s pohvalnim ploskanjem, da so storili vrli pevci svojo dolžnost v polni meri. Hajdrihova »Sirota« se je morala na splošno zahtevanje ponavljati. Veseli nas ta napredek društvenega zbora in težko pričakujemo prihodnjega zabavnega večera zlasti zaradi petja. — Izvrstno so potem predstavljali vrli pomočniki znano dramatično igró »Modri z Jutrovega«. Kakor vselej je tudi ta večer g. Cigler rešil svojo nalogo vsestransko dovršeno; saj je težko ulogo hinavskega kralja Heroda igral tako popolno, kakor da bi bil izučen gledališki igralec in ne diletant. Občinstvu je ugajal tudi Mazoh, dvornik, prav dobro. Istotako so ostali igralci storili svojo dolžnost, zlasti je vse hvale vredno, da se dobro nauče svoje vloge, in šepetavec ne moti, kakor se zgodi le prerado. Občinstva je

bila ta večer dvorana polna do zadnjega kotička, premnogo pa jih je moralo oditi, ker niso dobili več prostora.

Veselica kršč. soc. železničarjev v »Kat. Domu« obeta biti jutri dobro obiskana. V prvi vrsti se zanimanje obrača na nastop znano vrlih g. pevcev »Kat. rokodelskega društva«, ki bodo mej drugim zapeli tudi krasno »Kdo je mar?« s spremljevanjem godbe in na splošno željo ponavljali ljubki Sachsov »Venček narodnih pesmij«. Originelni kupleti bodo vzbudili mnogo smeha. Veselica se prične ob 6. uri zvečer.

Proces proti asumpcionistom. »Narod« je z drugimi židovskimi časnikarji dan za dnevom bljuval zoper francoske asumpcioniste ter jim podtikal vse mogoče grdobije. Še včeraj je vpil, da so »antisemitske, nacionalistične in monarhistične gonje in spletke delo klerikalcev, sad mnihov in tercijsk, dosluženih metres ter da so dobivali sovražniki vsega svobodnega gibanja na Francoskem plačo iz blagajn asumpcionistov in drugih takih pobožnih redov«. Če so asumpcionisti res uzanjali tako veleizdajstvo, kako to, da sodišče po toliki gonji vsega francoskega framaonstva in židovstva ni poslalo asumpcionistov kakor nekdanj Dreyfusa na vražji otok? Francoski sodniki bi to gotovo radi storili, ko bi bila le kaka sumnja, saj je znano, kako so samo radi sumnje vrgli Flamidiena v ječo in ga nečloveško mučili! A za vse veleizdajstvo je obsodilo sodišče nekaj asumpcionistov na 16 frankov globe, to je nekako toliko, kakor če bi bili asumpcionisti na oknih iztepali preproge! In za tako bagatelo toliko hrupa in krika! Kako neznansko smešni so možički v »Narodni tiskarni«! Najiminennejši posel vsega življenja in delovanja jim je, da se bratijo s čifuti po cestah, zabavljajo in pljujejo, če zagledajo kakga redovnika!

Nemškonacionalna ošabnost. Nemškonacionalce Rud. Kirbisich hoče biti vsegamočen. Ker je slučajno načelnik tukajšnje sladčičarske zadruge, zahteva od slovenskih članov — nemške vloge. Teh seveda ne bo dobil! Pač pa se mu svetuje, naj svojo pangermansko kri nekoliko pomiri v tej zimi, vsaj pri zadrugnem zboru letos mu jo bodo čisto ohladili tudi člani.

Volitev na Goriškem. V ponedeljek 29. t. m. se vrši v skupini slovenskih kmečkih občin dopolnilna volitev na mesto odstopivšega grofa Coroninija. Mi se namenoma nismo utikali v goriški prepir in smo objavili le nekaj sličic, da naši čitatelji morejo soditi, kako žalostne so danes razmere mej goriškimi Slovenci. Rodile so se iz neodločnosti in popustljivosti na eni strani in iz skrajne sebične brezobzirnosti na drugi. Danes že hiša gori, a namesto da bi gasili, »prvaki in voditelji« novo netivo nosijo na grmado. Volitev je pred durmi in na volišče stopijo trije kandidati. Politično društvo »Sloga« priporoča zopet grofa Coroninija, »Primorski list« dr. vit. Tonklija, ki izjavlja, da sprejme izvolitev; a Gabrščkova »Soča« z vsem terorizmom vsiljuje dr. Staniča.

Iz Železnikov. V četrtek dne 25. t. m. šel je zjutraj pred dnevom Luka Koblar iz Železnikov proti Zalilogu. Nekako na sredi poti pridrži kočija proti njemu in zadel ga je tako imenovani drikel, padel je pod kočijo in se tako opasno poškodoval, da so ga danes prepeljali v ljubljansko bolnico.

Iz Jarenine. Kmečko bralno društvo v Jarenini je imelo zadnje nedeljo svoj občni zbor. Iz tajnikovega poročila posnamemo, da šteje društvo 90 udov, med temi 1 častnega in 6 zunanjih. Leta 1899 je priredilo dne 9. julija sijajno Ciril - Metodovo slavnost in v društveni čitalnici 10 zelo podučnih shodov s petjem, z govori in deklamacijami mladeničev in deklet. Naročeno je imelo 10 časnikov, 6 drugih časnikov so dajali udje v čitalnico. V osebi umrlega vpojenega župnika A. Fišerja je društvo izgubilo posebnega prijatelja, ki je društvo podpiral od njegovega početka. Dohodkov je imelo društvo v pretečenem letu 70 gld. 14 kr., stroškov pa 66 gld. 71 kr. Podpirali so društvo posebno zunanji udje: župnik Zupanič, dr. Schmirmaul, profesor Vreže, A. Zupanič, B. Polančič in Fr. Körner, katerim se je izrekla iskrena zahvala v imenu celega zbora. Društvena knjižnica šteje sedaj 530 del v 760 izvodih, ki so razdeljena v

7 oddelkov: v knjige zabavne za mladino, ki iz šole stopi, zabavne za odrasle, zabavne za olikance, nabožne, životo - krajepisne in zgodovinske, gospodarske in splošno podučne. V pretečenem letu se je knjižnica pomnožila za 220 knjig. Prebrali so udje leta 1899 2185 knjig; časnikov se je izposodilo čez 500. Odkar društvo obstoji, se še ni prebralo toliko število knjig. — Na to se je izvolil novi odbor: Posestnik Ivan Sekol predsednik, kaplan Fr. Gomilšek podpredsednik, učitelj Jožef Čonč tajnik, mladenič Alojzij Drozg blagajnik in Karol Šabeder knjižničar, posestnika Leopold Zupanič in Vinko Rotman namestnika. Občni zbor se je zaključil s šaljivim srečolovom, ki je provzročil mnogo zabave, udom naklonil lepe dobitke, društvu pa vrgel tudi nekaj dobička. Udeležba občnega zbora je bila velika, prostori cerkvene hiše, v kateri je kaplanija in čitalnica, prenapolnjeni. — Skoraj bo minulo 10 let, odkar društvo deluje; v tem času je že res veliko storilo za narodni napredek Jarenine, v kateri so zadnji čas posebno delavni naši nasprotniki. Ti so dne 3. decembra 1899 ustanovili v Jarenini celo podružnico »Südmarche«, toda Slovenci smo jim takrat precej pokvarili in zagrenili velikomemško veselje, ko smo jim s posredovanjem poslanca viteza Berkša oskrbeli komisarija in pet žandarjev, ki so imeli nalogo, skrbeti za red in varovati Slovence nemškutarskih napadov in izgrediv. Ko postajajo naši obžalovanja vredni odpadniki v zvezi z nekaterimi ob meji naseljenimi Nemci vedno bolj delavni, predrzni in besni, je nujno potreba, da smo tudi Slovenci vedno na straži, da skrbimo posebno za našo mladino da se nam ne pokvari in ne prestopi v nasprotni tabor. V tem oziru je mogočna bramba in trdnjava naše bralno društvo, katerega se v velikem številu oklepa naša jareninska mladina, ki zajema iz časnikov in knjig gorečo ljubezen do slovenskega jezika in do svoje domovine ter se tako pripravlja za boj za naše narodne svetinje. Ta boj postaja z vsakim letom hujši in nevarnejši za naš narodni obstanek, zato je pač sveta dolžnost domoljubov ob meji, da organizujejo slovensko mladino v društvih, jo podučujejo z besedo, pa tudi posebno s knjigami in časniki, katere jim dajejo na razpolaganje v bralnih društvih. Zato je naša iskrena želja, da vrlo kmečko bralno društvo v Jarenini tudi v bodoče tako vztrajno deluje v prid Slovencem ob meji, v vsestransko probujo naše obmejne mladine!

Mestna posredovalnica za delo in službe v Ljubljani. Mestni trg št. 27. Od 20. do 26. jan. je dela iskalo 21 možkih delavcev in 69 ženskih delavk. Delo je bilo ponujeno za 9 možkih delavcev. 105 delavcem se je nakazalo 70 odprtih mest in v 48 slučajih se je posredovanje izvršilo in sicer: 5 možkih in 43 ženskih delavk. Od 4. do 26. t. m. je došlo 274 prošenj za delo in 143 deloponudeb. Od naznanjenih odprtih mest so še oddati: 2 konjska hlapca, 1 hlapec za mleko prevažati, 1 telesni sluga, 1 delavec dninar, 2 kuharici za iz Ljubljane, 3 kuharice za tukaj, 1 fina sobarica, več navadnih sobaric. Vajenci: 1 za podobarstvo, 1 za knjigoveza, 4 za trgovino, 1 za kovačijo, 1 za brivnico, 1 za pekarijo in 1 za dimnikarstvo.

Čebelarsko društvo je v četrtek zvečer v Mestnem domu imelo občni zbor. Društvo šteje 530 članov. Dohodkov je imelo 591 gld. 39 kr., stroškov pa 855 gld. 50 kr. V odbor so bili voljeni: Nadučitelj Črnagoj, H. Likar, A. Žnidaršič, P. Pavlin, K. Bizjan, M. Kunovar, A. Pucihar in Fr. Rojina.

Novo slovensko tovarniško podjetje. G. Dragotin Hribar iz Celja je otvoril v Ljubljani na Tržaški cesti št. 57 prvo slovensko mehanično tvornico tkanin in pletenin. Že letos bo izdelala 20.000 ducatov vsakojakih nogavic in veliko število drugih izdelkov iz volne in bombaževine.

Električna železnica v Ljubljani. Železniško ministerstvo je z odlokom z dne 22. t. m. družbi Siemens in Halske na Dunaji dalo dovoljenje za tehnične priprave za električno železnico v Ljubljani in okolici.

Ljubljanski kaznjenci in prisiljenci izvršujejo vsled ugodne zime v mestu razna dninarska dela: Kopanje tal pri justičnem poslopju in na Rimski cesti pri zgradbi F. Zupaničeve hiše druga dela.

Bojni krik nemških trgovcev na spod. Štajerskem je naslov članka, ki ga je objavila zadnja „Domovina“. V tem članku, katerega odstavek je bil zaplenjen, piše »Domovina« meji drugim:

„Dne 15. t. m. se je zbralo v nemškem kazinu v Mariboru precejšnje število trgovcev s Štajerskega pod geslom, da se hočejo organizovati na boj zoper konsumna društva. V resnici pa se ni šlo za to, ampak je imelo zborovanje drug povod in tudi drug namen. Ob priliki čeških slavnosti v Celju dne 9. in 10. avgusta 1899. obnašali so se razni celjski trgovci, njihovi komiji in uslužbenci zoper Slovence in Čeha tako, da je navdalo nepopisno razburjenje ves slovenski narod, od katerega ti ljudje živijo. Splošno se je sklenilo pretrgati vsako zvezo z ljudmi, ki imajo za Slovence samo polena, kamenje in gnila jajca. Ker na Sp. Štajerskem ni nobene slovenske trgovine z železjem, osnovala se je v Celju zadruga „Merkur“, katera bode otvorila veliko trgovino z železjem, da ne bode treba nobenemu Slovencu več hoditi kupovat železo k nasprotnikom. To podjetje zadruga „Merkur“ je vznemirilo v prvi vrsti celjske trgovske velikaše. . . . Boj zoper zadrugo „Merkur“ v Celju je bil namen zborovanja v Mariboru. Glavno besedo so imeli seveda Celjani: župan Stiger, Rakusch, Radakowitsch, Walland, Lakitsch itd. ter vzeli seboj tudi dr. Mravčaga, češ, ta ima dober kljun in bode pomandral „Merkurja“ in vse, kar noče nositi svojih grošev v nemške žepce. . . . Zabredlo je mej te zborovalce nekaj slovenskih trgovcev, ker niso vedeli, kak namen ima ta shod; upamo pa, da ne bodo šli nikdar več na limanice takim sklicevateljem. Slovenski narod mora skrbeti in delati na to, da postane neodvisen, samostojen v vsaki stroki in posebnosti tudi v trgovini. . . . Pravijo, da bode kmalu enako zborovanje v Celju. V Mariboru je bilo navzočih le neznatno število slovenskih trgovcev. Prepričani pa smo, da je nesramno psovanje slovenskih duhovnikov v Mariboru in žaljenje slovenskih narodnjakov odprlo oči zadnjemu zaslepljencu, kaj prav za prav hočejo Rakusch, Walland in sodrugji. Prepričani smo, da bode bela vrana tisti slovenski trgovec, ki bode prišel v nemški kazino v Celju k enakemu zborovanju, poslušati enaka psovanja. Na vsak način si bode slovenski narod tiste slovenske trgovce, ki bi sedeli poleg Rakuscha in dr. Mravčaga v zaduhlih prostorih celjskega kazina, že prav dobro pogledal in si njihova imena za vse slučaje prav dobro zapomnil!!! — Dobro! A slovenski narod in „Domovina“ naj bi si zapomnila tudi dr. Tavčarja in njegovo trobilno ki se v tem vprašanju bratita s celjskimi nemčurji.

Umrl je te dni v bosanski Dubici ob Savi posestnik Valentin Božič. Bil je sicer priprost človek, a jako zaveden narodnjak. Mnogo let, odkar se je naselil v novi Avstriji, nam je pošiljal kratka poročila o tamošnjih razmerah, letini itd. N. v. m. p.

Razsvetljava cest. Nova cesta pred bodočim justičnim poslopjem in Kuhnova cesta sta dobili električno razsvetljavo, vsaka po 6 žarnic.

Deželnobrambovsko vojašnico bodo baje letos že razširili. Za tem dobi Ljubljana cel bramb. polk iz Celovca semkaj.

Umrl je 11. t. m. v avstrijski bolnici v Kairu zamorski duhovnik o. Daniel Sorur Pharith Den, člen avstrijske misijonske postaje v sr. Afriki. Rojen je bil v deželi Dingazamorcev, misijonarji v El-Obeidu so ga kot sužnja odkupili. Nauke je dovršil v Rimu in Beirutu in bil v duhovnika posvečen leta 1887. Pokojnik je bil pred leti tudi v Ljubljani. N. v. m. p.

Ponesrečil se je Fr. Murnik, čevljar iz Kobarida. Predzadnji petek je nesel čevlje v Ladra in Libušnje. Dne 23. t. m. so ga našli mrtvega v nekem jarku. Ker ga je rad pil, zato sodijo, da je ponesrečil.

Preprečeno nedeljsko veselje. Prijetno nedeljo so danes na ljubljanskem trgu mesa skazili sitni ljudje neki Jeri Kovič iz Doba. Kradla je prodajalcem meso. Največjo željo je imela po Kunstljevem in Zajčevem mesu. Jerica si je gotovo hotela privoščiti jutri mal priboljšek. Ljubljanski mesarji pa imajo navado vseh mesarjev, da hočejo za meso denar, zato so Jero oddali policajem, ko so zapazili, kako gibčne prste ima. Jerica jutri ne bo mesa jedla.

Vojska in časniki Od začetka angleško-burske vojske se je jako pomnožilo število časnikiških naročnikov. V isti meri se več porabi tudi papirja za časnike. Tako je list „Daily Mail“ pred vojsko izhajal v 620.000 izvodih, a sedaj se ga tiska 1 milijon 52.000 izvodov. Velika tvrdka E. Lloyd ne more ustreči vsem naročnikom papirja, dasi dela noč in dan.

Koliko kôz redé po svetu? Na Grškem pride na tisoč družin 1725, v Srbiji 372, na Španskem 2-3, v Švici 146, na Rumunskem 92, v Italiji 84, na Nemškem 56, na Francoskem 50, v Avstriji 43, na Ruskem 30 koz. — Pri nas na Slovenskem te živali skoro več ne poznamo, ker jo zatira gozdna postava. Le po gorejskih planinah se pasejo še majhni tropi, a bode kmalu več divjih kakor domačih.

Srednje šole v Avstriji. Po uradni statistiki so sedaj v Avstriji 304 srednje šole, in sicer 203 gimnazije in 101 realke. Od teh 304 srednjih šol jih vzdržuje 230 država, 35 dežela, 20 mesto, 4 gimnazije vzdržujejo škofje, 13 duhovni redi, 2 gimnaziji in eno realko ustanove, 6 gimnazij in 3 realke zasebniki. Po učnem jeziku je 170 srednjih šol nemških, 77 čeških, 31 poljskih, 7 italijanskih, 2 rusinski, 6 hrvaških in 11 dvojezičnih. Število učencev na gimnazijah znaša 67.394, na realkah 30.745.

Siten klient. Pred sodnim dvorom v Cassinu na Laškem je zagovarjal odvetnik dr. Ročič nekega tatu. Proti tatu je govorilo toliko obtežilnih okoliščin, da zagovor ni mogel biti drugačen, nego nesrečen. To pa tatu ni bilo prav. Razjezil se je, opsoval zagovornika in mu naposled potisnil badalo v prsa.

Sejmi po Slovenskem od 29. jan. do 3. febr. Na Kranjskem: 29. v Vinici; 30. na Rakeku; 1. febr. v Šturju; 3. v Žužemberku, Lukovcu in v Loškem potoku. — Na slov. Štajerskem: 29. v Št. Jurju ob Taru in Vojniku; 31. v Dobovi; 3. febr. pri sv. Mariji v Jarenini, in v Št. Jakobu pri Kolbi. — Na Koroškem: 3. v Frižah in Paterjonu. — Na Primorskem: 1. v Gorici; 3. v Hrpeljah, Glemonih, Šmarju in Dutovljah.

Društva.

(Odbor društva „Russkij Kružok“) se je sestavil nastopno: predsednik dr. Ljudevit Jenko, predsednikova namestnica gospa Julija Barteljeva, tajnik g. Karol Schweiger, blagajnik g. Lavoslav Schwentner, knjižničar in arhivar g. Fran Govčkar, odborniki: gospa Minka Govčkarjeva, g. Ant. Trstenjak, g. Anton Pahor in g. Fran Smole. Revizorja: g. Rajko Arce in g. Hinko Lindtner. — Društvo šteje že 2 ustanovnika (po 50 K) in 35 pravih členov (po 4 K na leto). Odbor bode vso skrb obračal na notranje delovanje, t. j. redne učne kurze za ruski in druge slovanske jezike. Pouk se bode od ponedeljka dne 29. t. m. dalje od 8. do 9. ure zvečer vršil v malej dvorani „Mestnega doma“. Kdor želi „Ruskemu Kružku“ pristopiti, naj se izvoli prijaviti pri društvenem blagajniku g. Lavoslavu Schwentnerju, knjigotržcu na Dvornem trgu, kjer naj tudi uže priglasi se členi ob priliki plačajo članarino vsaj za pol leta. — Člani in prijatelji društva naj se zberó jutri, dne 27. t. m. po gladišču v „Narodnem domu“ v restavraciji na levo. Dogovorjen je prijateljski sestanek s člani „Umetniškega društva“ v čast gosta iz Rusije gospe Durdine.

(Društvo Kneippovcev v Ljubljani.) V salonu pri Maliču bode jutri ob dveh popoldne osnovalno zborovanje društva Kneippovcev. Na dnevnem redu je med drugimi točkami poročilo provizoričnega odbora, volitev častnega predsednika, odbora in računskih pregledovalcev. Namen društva je, seznanjati svoje člane s Kneippovo metodo zdravljenja ter v ta namen ustanoviti v Ljubljani društveno kopališče in polivališče.

Darovi.

Izkaz za nove orglje v Semiču. Darovali so: Nekdo v Semiču 1200 K, preč. g. Martin Malenšek, župnik pri sv. Petru v Ljubljani 200 K, preč. g. Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju 250 K, njih ces. vis. nadvojvoda Evgen 340 K, g. Ivan Šušteršič, župan v Semiču 200 K, g. Janez Jakša, posestnik v Nestopljah 160 K, g. Martin Simonič, posestnik v Vavpčavi 100 K, č. g. Valentin Marčič, kaplan v Semiču 80 K.

Vsem gg. dobrotnikom se v imenu semiške župnije iskreno zahvaljuje cerkveno predstojništvo v Semiču.

Telefonska in brzojavna poročila.

Logatec, 27. jan. Sinoči je umrl nadučitelj g. Jan. Kerne. Pogreb je v ponedeljek ob devetih.

Trst, 27. jan. Zaupniki primorskih Italijanov imajo jutri posvet, kakšno stališče jim je zastopati glede spravnih pogajanj. Boje se za se škode, ako se izvrši nemško-češka poravnava.

Dunaj, 27. jan. Včeraj je vlada razpisala vabila za pravne konference.

Dunaj, 27. jan. „Wien. Zeitg.“ objavlja potrjen skupni proračun za leto 1900.

Gradeo, 27. jan. Grof Clary je danes prevzel vodstvo tukajšnjega ces. namestništva.

Praga, 27. jan. Posl. Engel je na shodu čeških volilcev izjavil, da bodo češki zastopniki pri pogajanjih postopali tako, da se bodo pred javnostjo lahko zagovarjali.

Pilsen, 27. jan. Ljudstvo, ki je brez kuriva vsled štrajkov v premogovnikih, je siloma vzelo iz pet vagonov na kolodvoru ves premog.

Budimpešta, 27. jan. Poroko nadvojvodinje Stefanije z grofom Lonyajem je cesar dovolil.

Draždani, 26. jan. Včeraj popoldne je umrla tu mati nemške cesarice, vojvodinja Friderika šlezvik-holsteinska.

Pariz, 26. januarja. Nadškof Richard je obiskal včeraj asumpcioniste v samostanu ter izrazil priorju svoje simpatije.

Vojska v Južni Afriki.

Angleška »zmaga« pri Spionkopu je toraj z včerajšnjo brzojavko generala Bullerja popolno pojasnjena in je izpadla prav tako, kakor se je splošno pričakovalo. Pokazalo se je, da Warren Spionkopa niti zasedel ni, marveč je s svojimi četami prišel le na jeden manjših holmov pred to glavno bursko utrdbo, s katere so ga bržkone pognali še isto noč. O tej bitki se poroča nekaterim listom iz Bruselja, da je general Warren izgubil 17 topov ter da ima 800 ubitih in 1500 ranjenih vojakov. Ta vest prihaja bržkone od strani transvalskega poslanstva v Bruselju in še sedaj ni potrjena. Verjetno je sicer, da je angleška izguba v tej bitki znatna, a tolika, kakor se tu trdi, skoro gotovo ni bila.

Transvalski poslanik dr. Leyds, ki biva sedaj v Parizu, se je 25. t. mes. zvečer o Warrenovi »zmagi« tako-le izrazil: Spionkop obstoji iz več višav. General Warren si je osvojil jedno izmej teh, katero so pa Buri le slabo zasedli. Pri tej priliki so višje se nahajajoči Buri dobro decimirali njegove vrste. Leyds je prepričan, da je Warrenova brzojavka bila potvarjena samo zato, da se pomiri javno mnenje. Njegova izjava, da je imel velike izgube, je dokaz, da so ga Buri vrgli nazaj. Taktika naših generalov je namreč ta, da izvajajo sovražnika vedno v neugodne postojanke.

S tem porazom se je znatno poslabšal položaj Bullerjeve armade.

Dunaj, 27. jan. Poročila raznih listov naznanjajo, da so Angličji v bitki pred Spionkopom izgubili 800 mrtvih in ranjenih, 1500 vjetih. Buri so jim vzeli 17 topov.

London, 27. jan. Po uradnem izkazu iz Spearmanscampa so izgubili Angličji v bitki 21. t. m. 6 častnikov ubitih, 13 ranjenih, 18 mož je ubitih, 142 ranjenih, 31 se jih pogreša.

London, 27. jan. Iz Chieveleya dohaja poročilo 24. t. m.: Tu se je danes silno streljalo s topovi. Buri pri Colensu so dobili novo pomoč in nameravajo prodirati proti Angležem.

London, 27. jan. „Daily News“ poročajo, da se general Warren ni prostovoljno umaknil izpred Spionkopa, marveč, da je huda bitka trajala celi dan in so se morali Angličji po zelo velikih izgubah na večer umakniti iz svojih postojank. Beg se je izvršil v velikem neredu. Nejasnost oficijelnih poročil vzbuja tukaj veliko skrb.

London, 27. jan. „Daily Mail“ poroča, da je umrl general Woodgate za ranami, ki jih je dobil pri napadu na Spionkop.

London, 27. jan. „Standardu“ poročajo 23. t. m. iz Rensburga, da general French zbira svoje armade okolu Colesberga.

London, 27. jan. Reuterjev urad poroča iz Ladysmitha 21. t. m.: Mej tukajšnjim mestom in Potgietersdriftom je videti šest burskih taborov. Sovražna konjenica v večjih oddelkih se pomika proti Tugeli, toda vse kaže, da Buri ne vzemo od tu svojih topov, marveč so še novih dovedli in pomnožujejo svoje utrube. Ladysmitha se sedaj ni mogoče polastiti. Vse čete imajo dovolj živeža.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č.

(Dalje.)

Lodovico še ni do tedaj nikdar preival krvi. Čeprav je bil umor tedaj tako vsakdanja stvar, da so bila ušesa vsacega uže navajena na take pripovedke in oči na take prizore, vendar je bil za-nj nov in neizrekljiv utis, katerega je dobil, videvši človeka, ki je umrl zanj, in človeka, kojega je sam ubil. Vzbudila so se v njem do tedaj še neznana mu čuvstva. Namah se je spremenilo ubijalčevo srce, ko je videl, kakó je planil njegov sovražnik, kakó se je spreminjal njegov obraz, kakó je sprva grozil in divjal, kakor bi trenil pa se ni ganil več in ga je objela mirna smrt. Ko so ga privlekli v samostan, ni videl, kje je in kaj se je zgodilo. Zavedel se je šele v postelji samostanske bolnice, kjer mu je brat ranocelnik (kapucini so namreč imeli po jednega v vsakem samostanu) s pukanico in obvezami obkladal rane, katere je odnesel iz tepeža. Pater, katerega so navadno klicali k umirajočim in ki je svoj posel pogosto izvrševal tudi na cesti, bil je takoj pozvan na bojišče. Par minut pozneje se je uže povrnil, stopil v bolnico, približal se postelji Lodovicovi ter mu rekel: „Potolažite se! Umrl je vsaj lepo ter mi še naročil naj vas prosim odpuščanja in vam povem, da vam je on odpustil.“ Te besede so Lodovica popolnoma osvestile. Oživile in zjasnile so čuvstva, ki so se mu mešala in kopičila v duši: žalost za prijateljem, strah in kesanje nad storjeno hudobijo in ob enem veliko usmiljenje nad možem, katerega je ubil. In kaj je z drugim? vpraša skrbno patra.

„Oni je uže izdihnil, ko sem jaz došel.“

V tem pa je okolo samostanskih vhodov mrgolelo radovednežev. Krdelo biričev je prišlo, da bi razgnali ljudstvo. Postavili so se par korakov od vrati, da bi nikdo ne mogel neopažen ven iti. Brat umorjenega, dva njegova stričnika in star stric se prikažejo, oboroženi od nog do glave in spremljani od druhal bravov. Hodeč sem ter tja gledajo z grozečo zaničljivostjo na radovedneže, ki se ne upajo reči, kar se jim je bralo z obraza: „prav mu je.“

Jedva se je Lodovico zopet umiril, že veli poklicati k sebi patra spovednika ter ga prosi, naj gre k vdovi Cristoforovi ter jo prosi v njegovem imenu odpuščanja, češ da je on čeprav nehoté kriv njene nezgode. Zagotovi naj jo, da bode on sam skrbel za njeno družino. Ko je tako premišljal svoj položaj, vzbudi se v njem kakor šenikoli poprej živo in resno ona misel, ki mu je uže večkrat vršela po glavi, da bi postal menih. Zazdi se mu, kakor bi mu bil Bog sam pokazal pot ter mu dal znamenje svoje volje s tem, da ga je v teh okoliščinah privel v samostan. Veli poklicati k sebi gvardijana ter mu razloži svojo željo. Dobi pa odgovor, da naj se ne prenaagli, da pa ne bode odbita njegova prošnja, ako bode stanovit. Nató dá pozvati k sebi beleznika ter daruje vse svoje ostalo še vedno znatno imetje družini Cristoforovi, precejšnji znesek vdovi kot odpravek, ostanek pa osim sinovom, katere je zapustil Cristoforo.

Odločni sklep Lodovicov je zelo ugajal menihom, ki so bili radi njega v nemali zadregi. Da bi ga izpustili iz samostana ter prepustili pravici, to je: maščevanju njegovih protivnikov, na to še misliti ni bilo.

S tem bi se odrekli vsem svojim predpravicam, spravili bi samostan ob dobro ime pred svetom, nakopali bi si grajo vseh svojih sodrugov, ker bi vsem kratili njih pravice, uprli bi se vsem cerkvenim oblastvom, ki so se smatrala zaščitnikom pravice. Po drugi strani pa se je zopet rodovina umorjenega, ki je bila mogočna uže sama na sebi, a zlasti še radi svojih privržencev, pripravila na maščevanje ter je proglasila vsakega svojim sovražnikom, kdor bi se jo pri tem kakor koli že predrznil ovirati. Zgodovina nam sicer ne pové, da bi bili sorodniki mnogo žalovali po umorjenem, celo tega ne, da bi se bila sploh kaka solza pretočila po njem v vsem sorodstvu. Pové nam samo to, da so vsi hrepneli, ubijalca dobiti v svojo pest živega ali mrtvega. Toda ta je poravnal vso stvar s tem, da je oblekel kapucinsko haljo. Popravil je tako na neki način svoj zločin, naložil si je kazen, nekako priznal s tem svojo krivdo, ter se ognil vsem prepričkom kakor sovražnik, ki vrže orožje od sebe. Sorodniki ubitega so potem, ako so hoteli, lahko mislili in se bahali, da se je pomenil iz obupa, iz strahu pred njih jezo. Na vsak način se mora tudi najbolj vihravemu človeku, če je razžaljen, zdeti zadostna kazen, če prižene koga tako daleč, da se odreče svojemu imetju, ostriže glavo, hodi bosonog, spi na slami in živi od miloščine.

(Dalje prih.)

Umrli so:

24. januarja. Ana Ivančič, kuharica, 73 let, Poljanska cesta 20. ostarelost.
26. januarja. Marija Podkrajsek, mestna uboga, 81 let, Karlovska cesta 7. srčna kiba.

Cena žitu na dunajski borzi dné 26. januarja 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . gl.	7.90	do gl.	7.91
Rž za pomlad . . .	6.78	» »	6.79
Turšica za maj-junij »	5.28	» »	5.29
Oves za pomlad . . .	5.37	» »	5.38

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
26.	9. zveč.	737.4	3.4	sl. sever	jasno	
27.	7. zjut.	734.4	-2.5	sl. jzab.	ja-no	0.0
	2. popol.	729.1	5.4	sl. jvzh.	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 4.7 normale: -2.0°.

Pozor! Kdor hoče imeti čiste, bele in zdrave zobe, naj rabi zobozdravka dr. R. Frlana ustno vodo z novim antiseptikom, ki zabrani vsako gnjilobo zob. Steklenica zadoščujoča za celo leto se dobiva za 2 K pri Ervinu Burdychu, lekarju v Škofiji Loki.

Čisto medicinsko ribje olje.

Deželna lekarna **DORSCH** pri Mariji Pomagaj

Čubar, Primorsko, septembra 1899.
Blag. g. Milan Levstek, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašega neprecenljivega dobrega in pristnega medicinskega ribjega olja, katerega že die časa samo iz Vaše dobro znane lekarne naročam in uporabljam za sebe in svojo rodino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gl. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udan
936 8 Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gl. 50 kr.
Razpošilja vsak dan z obratno pošto
dež. lekarna pri Mariji Pomagaj
Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.
Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta.

Vožnjekarte in tovorni listi
AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:
Red Star Linie
Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.
ali pa 17 25-4
ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Občni zbor posojilnice in hranilnice v Moravčah, registr. zadruga z neomejeno zavezo bode v nedeljo, dné 4. februarja 1900 ob 3 uri popoldan v šoli v Moravčah.

Vspored:

1. Poročilo načelstva
2. Poročilo nadzorništva.
3. Potrjenje računa.
4. Volitev udov načelnštva in nadzorništva.
5. Nasveti.

V Moravčah, 24. prosinca 1900

71 1-1 Načelstvo.

Proti katarom sopilnih organov, pri nahodu, hripavosti in vratnih oteklinah zdravniško priporočana je

10-4 II.

MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

katera se z vspehom rabi sama ali pomešana z gorkim mlekom.

Ta mitoraztapljalno osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v takih slučajih posebno dobro obnese.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Leštilni odtiskalni papir,
odlikovan na svetovni razstavi v Čikógi. Preprosto uporabljiv za posnemanje poljubnega lesosja pri pohištvu, vratih itd. Dobiva se pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 228 20 11-9

Slovensko podporno pisateljsko društvo iznajmljuje

s 1. majem 1900

svoj vrt

na Poljanski cesti pod ugodnimi pogoji. — Pismene in ustne ponudbe sprejema in daje potrebna pojasnila društveni predsednik vsak dan od ene do pol dveh popoldne v Dalmatinovih ulicah (v drugem nadstropju Bambergovih hiš.) 35 3-3

Društvo prodaja eventualno tudi svoj vrt s hišami vred.

Posamezne številke „Slovenca“
v Ljubljani
so na prodaj

razun v upravnistvu lista Kopitarjeve ulice 2, še v naslednjih trafikah tobaka:

Pred škofijo šte. 13, pri g. Štefetu;
na trgu sv. Jakoba št. 6, pri g. Gr. Podrekarju;
na Dunajski cesti št. 14 pri g. Fr. Blaž-u;
na Rimski cesti št. 20, pri g. Jos. Sušnik.

Sveži

pustni krofi

in
potvice

se dobé pri

Jakobu Zalazniku

na Starem trgu.

SLOVENC!

pristopajte k

„Naši straži“!

Varstvena znamka: **Sidro.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarne Richter-jeve v Pragi,
pripoznano izvrstno bolečino olajšujoče mazilo je dobilo steklenica po 40 kr., 70 kr. in 1 gl. v vseh lekarnah.
Zahteva naj se to 509 15-13

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richter-jeve lekarne ter sprejete iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristi izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elizabethstrasse 5.

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomajšuje pót, daje slast do ješi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešuje narejanje kostij. Cena steklenici 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno z vzv. Se nemi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrirano varstveno znamko, na katere znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče 107 (20-12)

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“ VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

Franc Zupan, vlasuljar

v Ljubljani, Valcarorjev trg št. 4,

prilporečam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih moških in ženskih vlasulj

do najfinejšega izdelka. — Nadalje vsa umetna pletenja in kite iz lepih las.

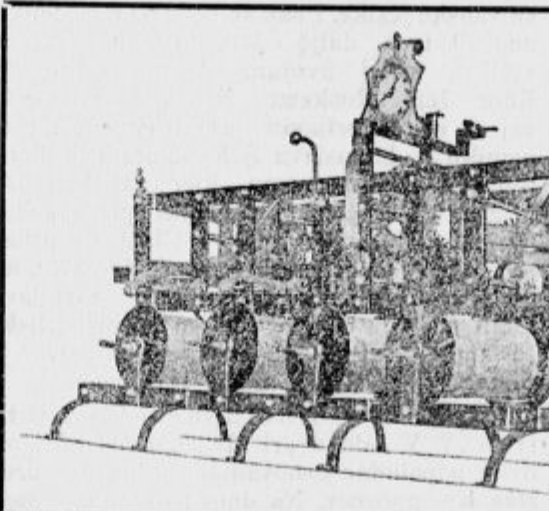
Postrežba natančna. 49 48-4

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blaziti in prav olikati), ter se dobi za predplačilo 1 gl. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali p. o. posreduje povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju, III., Hauptstrasse 84, 3. Stiege, II. Stock Th. 38.**

Zaročnik, ozi. prodajalec je voljan vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več. 1000 8

72 (10-1) naznanja s tem,
da je premestil svojo pisarno iz Gospodskih ulic
na Kongresni trg št. 14
v Souvanovo hišo, tik nunske cerkve.

Tokajski mestni grb,
vpisana varst. znamka,
„Križ s kačo na treh gorah“.
Najfinejši in najmiljejsi konjak je

Tokajski konjak

z gorenjim tokajskim mestnim grbom iz
Prve tokajske tovarne za konjak
v Tokavu.

Zlate medalje so mu podeljene: v Parizu, Bord-u, Nici, Hagu, Londonu, Bruselju, Čikagi, Dunaju, Berlinu itd.

Za Litijo in okolico ga razprodajata **Lebinger in Bergmann v Litiji.** 988 6-4

Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski ateljé

ANDREJ ROVŠEK v Ljubljani

Kolodvorske ulice šte. 22
v hiši gospé Wessner-jeve 60 32-2

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih strogo umetniško izvršenih

lesenih oltarjev

v raznih slogih
* kipov *
in svetniških soh
od kamena, gipsa ali lesa itd.

Oltarne skupine iz različnega materiala.

Priznana umetniško dovršena dela!

Priznana pisma se na razpolago.

**Domača
tvrdka!**

Ovsena kaša.

Ovseno pšeno, ovsena moka in ovseni puh (kakor Quaker Quats) izdeluje iz Smrečinega gorskega ovsca, priznana najboljše na svetu, ondotno prodajalno društvo.

5 kg. pošni zavojek: kaša in puh K 4.40, ovseno pšeno in moka K 4.20, vse štiri vrste odbrane K 4.30. Po železnici od 25 kg. više (tudi odbrane) dosti ceneje in sicer od 62 do in 68 h za kg. po daljavi. 110 26-4

Glavna zaloga Smrečine gorske prodajalne družbe za Avstro-Ogersko:
LEOPOLD HEISS, Dunaj, IV./1, Wiedner Hauptstrasse 56.

Bogdan Oblak,

urar

na Vrhniki pri Ljubljani,
se najujudneje priporočam
za napravo novih ali popravo starih stolpnih ur.

Moje ure so iz najboljšega blaga in posebno trpežnega dela. Izdelujem jih po najnovejšem in najboljšem načinu, in ker so matematično natančno uravnotežene, kažejo čas tako točno, da jih ni treba regulovati. 51 25-2

Cene so nizke. Jamstvo 5 let. Proračuni na zahtevo brezplačno.

Advokat **dr. M. Hudnik**
72 (10-1) naznanja s tem,
da je premestil svojo pisarno iz Gospodskih ulic
na Kongresni trg št. 14
v Souvanovo hišo, tik nunske cerkve.

Mestna hranilnica ljubljanska

4 (1) obrestuje hranilne vloge 41 6-3

po 4%

in plačuje vrh tega rentni davek sama.

Dr. Fran Ks. Poček kazenski zagovornik

odvetniški koncipijent v pisarni dr. Alfonza
Mosche, Ljubljana, Franciskanske ulice
št 14. nadstr. II. 58 3-2

št. 2488.

Razglas.

68 3-1

Rešilna postaja v »Mestnem domu« izročila se je svojemu namenu. — Le-ta bode posredovala na zahtevanje pri vsaki nezgodi v mestnem okrožju, skrbela za prvo zdravniško pomoč in za prevoz ranjencev v taksajšnje bolniške zavode, ali pa v njihova stanovanja, prevažala pa tudi na zahtevanje druge bolnike — izimši one, ki imajo nalezljive bolezni — v bolniške zavode ali pa iz njih.

V slučaju potrebe posluhuje naj se p. n. občinstvo telefona, kjer je poklicati št. 25 (mestna glavna policijska stražnica), ali pa naj po kakem drugem najkrajšem potu obvesti mestno stražnico v »Mestnem domu«.

Poleg rešilne postaje uredila se je v »Mestnem domu« tudi zdravniška ordinacijska soba. Tu bodeta odslej gg. mestna zdravnik brezplačno ordinirala za uboge in sicer vsak dan — izimši nedelje in praznike — od 9. do 10. ure dopoldne in pa od 1. do 2. ure popoldne.

To se naznanja s pozivom, da se uboži, ki imajo pravico do brezplačnega dobitanja zdravil in do brezplačne zdravniške pomoči, obračajo v slučaju potrebe semkaj ob gori navedenih urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 20. januarja 1900.

Podpisana ima v zalogi najraznovidnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vse druge obleke.

Precastite gospode prosim, da se blagovolite pri naročilih
ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenje postrežbo in najnižjo
ceno, zadržuje, da bode hvaležna tudi za najmanjšo naročilo.

Najedlnejšim spoštovanjem se priporoča 250 52-47

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 665 26-13

na Dunajski cesti v Ljubljani,
priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tulu, jeklu in niklu,
ravno tako tudi

**nihalnih, stenskih
in budilnih ur**

in le dobre do najfinejši kakovosti po naj-
nižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in
budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovino-tiskarskih,
stavbenih in galanterijskih del.

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi cerkvene svetilnice ali stalnice, dve po: iz kosi-
tarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz tompaka
40, 50 gld.; obhajilne svetilnice iz kositarja po 2 gld., iz medenine
po 5, 8, 10 gld.; pušice z zvončki za pobiranje miloščine, iz kositarja po
gld. 1-50, iz medenine po 5 gld.; štedilna železna ognjišča, vsa železna
in tudi razna za vzdiranje. 20 4

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S krítevjo
zvonikov prevzema ob jednem tesarska dela.

Učenec

za strojarski obrt se sprejme takoj
pri Avgust Terpinču, strojarju v
Kamniku. 66 2-2

Kovačnica

s potrebnim orodjem in čednim stanovanjem
daje se takoj v najem oženjenemu, prav
izvežbanemu kovaču.

Natančneje poizve se pri g. K. Lenčetu
na Laverci pri Ljubljani. 24 3

Otvoritev trgovine.

Podpisani naznanjam častitemu občinstvu, da bom **otvoril** v
ponedeljek 29. t. m.

trgovino z vinom na Francovem nabrežju šte. 5.

Poskrbel sem, da bom zamogel častitemu občinstvu vedno postreči s
pristnimi vini in po nizkih cenah.

Sedaj imam v zalogi spodaj označene vrste vina, v nadalje pa se bom
kolikor mogoče oziral na želje častitega občinstva in preskrbel si bom tudi
drugih vrst.

Za mnogobrojen obisk priporočam se najponižneje

70 2-1

**F. Pelicon, trgovec z vinom,
Francovo nabrežje št. 5.**

Cene:

Pozor! Vse cene v kronski veljavi!

Rafoskat,	1 steklenica ca. 1 liter,	K 1'-
Muškateljec,	" " " " " "	" 1'-
Istrska črnina (teran),	" " " " " "	" -80
Istrsko belo vino,	" " " " " "	" -80
Dolenjski oviček,	" " " " " "	" -80

Razne steklenice se vzamejo nazaj po 10 vinarjev. — Dostavljanje na dom in
uzorci brezplačno. — Pri večjih naročilih znaten popust.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

61 12-1

4½ odstotka

brez odbitka rentnega danka, katerega posojil-
nica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan
od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

C. kr. privilegovano zavarovalno društvo

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Ustanovljeno leta 1838.

Vsled smrti mnogoletnega jako zaslužnega glavnega zastopnika Ivana Perdana izročili smo

glavno zastopništvo za Kranjsko

sinovoma pokojnika in sedanjima imejiteljema tvrdke

Ivan Perdan v Ljubljani

gospodoma

Ernestu in Josipu Perdanu.

Ravnateljstvo.

59 3-3

Pristne harske žlahtne
žvrgolivoce kanarčke
(Kliugelrolle, Hohlkingel, Hohl-
schöckelrolle, Hohlrolle, Tu, Tu
Tu-Pfeifen, Knorre), kakor tudi harske samice razpo-
šilja s poštnim povzajem in jamči za dobre pevce
in živi prihod. Kar ne ugaja, se v teku 8 dni nazaj
vzame.

Fran Garbas, sv. Florijana ulice 3., Ljubljana.
Ceniki so brezplačno na razpolago.

2 križeva pota,

jeden 95 cm. visok, velja . . . gld. 65.-,
drugi 150 cm. visok, velja . . . » 250.-,

ima na prodaj 998 12-11

FR. TOMAN,

podobar in pozlatar. Ljubljana, Valvazorjev trg

Dobiva se povsod.

927 (36-7)

Kalodont.

Najboljše in najcenejše sredstvo za čiščenje zob.

Cenj. gg. ženinom in nevestam

priporočam izredno veliko svojo zalogo

srebrnine in zlatnine, srebrnih in zlatih žepnih, stenskih ur,
budilnic, verižic, prstanov, uhanov, zapestnic

Dobiti je tudi krasna namizna oprava (žlice, vilice in noži) iz pravega in
kina-srebra, vse po najnižji tovarniški ceni.

Blago je solidno, oblika predmetov najnovejša. — Ceniki so zastoj na razpolago.

V obilni obisk se najljubše priporoča

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, na velikem trgu nasproti rotovža.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vred-
nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
984 16 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah,
Taboru, Benesavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 26. januarija.	
Skupni državni dolg v notah	99-75
Skupni državni dolg v srebru	99-45
Avstrijska zlatna renta 4%	98-80
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98-65
Ogerska zlatna renta 4%	98-80
Ogerska krona renta 4%, 200	94-85
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	131-75
Kreditne delnice, 160 gld.	234-70
London vista	242-10
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118-10

Dne 26. januarija	
20 mark	23-61
20 frankov (napoleonidor)	19-20
Italijanski bankovci	89-80
C. kr. cekini	11-41
Dne 26. januarija	
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	160 —
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159-25
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	200-25
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97-70
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141 —
Dunavske vravnave srečke 5%	258 —

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96-10
Priporočene obveznice državne železnice	87-90
južne železnice 3%	70-50
južne železnice 5%	100-50
dolenjskih železnice 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	395 —
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	350 —
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42-60
Ogerskega	22-60
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13-50
Rudolfove srečke, 10 gld.	59 —

Salmove srečke, 40 gld.	173 —
St. Genois srečke, 40 gld.	174 —
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178 —
Ljubljanske srečke	52 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	124-05
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	288-20
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	77-50
Akcije južne železnice, 200 gld. ar.	25-25
Splošna avstrijska stavbna družba	97-50
Montanska družba avstr. plan.	274-75
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	298-50
Papirnih rubljev 100	255-50

Kolesa Styria-model 1900.
so vže v zalogi.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulacina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCU“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.